

แผนบริหารความเสี่ยง
ประจำปี ๒๕๖๖
กรมพลหลวงและการบินเกษตร

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามนัยแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร จึงดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน สามารถนำกรอบแนวทางการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ในการใช้ป้องกันและควบคุมความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จโดยรวมภายในองค์กร ดำเนินการโดยใช้แนวทางการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

กรมฝนหลวงและการบินเกษตรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนบริหารความเสี่ยงประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตรฉบับนี้ จะถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและจัดการความเสี่ยงภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเสี่ยงและป้องกันความสูญเสียของกระบวนการทำงาน ทำให้กรมสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที มีธรรมาภิบาล รวมทั้งสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจให้กับประชาชน

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
พฤษภาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

◎ ส่วนที่ ๑ บทนำ

- * หลักการและแนวคิด

๒
- * วัตถุประสงค์

๒
- * คุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

๒
- * ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

๓

◎ ส่วนที่ ๒ แนวทางและหลักปฏิบัติของการบริหารความเสี่ยง

- * นิยามและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

๕
- * การบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง COSO 2017

๖
- * การบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๗
- * กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

๘
- * กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑๐
- * ประเภทของความเสี่ยง

๑๓

◎ ส่วนที่ ๓ การบริหารความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

- * การคัดเลือกโครงการ

๑๕
- * การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

๑๙
- * การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

๒๑
- * สรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

๒๕
- * สรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยง

๓๑

◎ ส่วนที่ ๔ แผนบริหารความเสี่ยง กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

- * แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการตัดแปรสภาพอากาศ

๓๖
 - ๑) โครงการตัดแปรสภาพอากาศ
 - ๒) โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ)
 - * ด้านที่ ๓ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

๓๗
 - ๑) โครงการซ่อมบำรุงอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน
- ตามรอบระยะเวลาที่คู่มือผู้ผลิตกำหนด

◎ ส่วนที่ ๕ การติดตามรายงานผล

- * การติดตามผลการบริหารความเสี่ยง

๓๙
- * แบบรายงานผลการดำเนินงาน

๔๐

◎ ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก

- * คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง

๔๔
- ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ที่ ๒๘๘/๒๕๖๕
- * เอกสารอ้างอิงและแหล่งที่มา

๔๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หลักการและแนวคิด

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการควบคุมและป้องกันความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ความไม่แน่นอน และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในภาพรวมขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและบริหารจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร ช่วยควบคุม กำกับ ติดตามการขับเคลื่อนงานเพื่อนำองค์กรให้ก้าวเข้าสู่ระบบราชการ ๔.๐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทิศทางที่ชัดเจน การบริหารความเสี่ยงจะมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อผู้นำระดับสูงในองค์กรต้องให้ความสำคัญในการสร้างระบบในการกำกับดูแลองค์กร มีการประเมินความเสี่ยงของโครงการหรือแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ วิเคราะห์ และสร้างกลไกในการควบคุม กำกับติดตามการดำเนินงาน และบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร เพื่อให้ทราบถึงประเด็นที่อาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของโครงการหรือแผนปฏิบัติการ และจัดให้มีการปรับปรุงโครงการ/แผนปฏิบัติการ หรือจัดทำแผนงานรองรับ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ รูปแบบ และวิธีการบริหารความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง และความสามารถในการบริหารจัดการและรองรับความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงาน

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร ใช้เป็นแนวทางในการควบคุม กำกับดูแล และป้องกันความเสี่ยงจากการดำเนินงานภายในองค์กร เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์กรในทุกมิติและทุกประเด็นได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน
๒. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนกลยุทธ์
๓. เพื่อให้บุคลากรตระหนักและมีความเข้าใจตรงกันถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความพึงพอใจ รวมทั้งตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

- ๑) ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดีเรื่องความเสี่ยงและควบคุมภายใน
- ๒) ส่งเสริมและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Outcome)
- ๓) ยกระดับระบบและกระบวนการสร้างภูมิคุ้มกัน หรือมาตรการเพื่อตอบโต้ต่อสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้เข้มแข็งขึ้น
- ๔) เกิดกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับองค์กรจากมุมมองด้านความเสี่ยง
- ๕) ชี้อเสียงและการยอมรับจาก Stakeholder และสังคมภายนอก

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๒. ทำให้กระบวนการทำงานที่สำคัญ หรือโครงการที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงกับกลยุทธ์และเป้าประสงค์หลักขององค์กร

๓. สามารถติดตามสถานะของการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีแนวทางรับมือกับเหตุการณ์ที่เหนือความคาดหมายได้อย่างทัน่วงที

๔. ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กร

ส่วนที่ ๒ แนวทางและหลักปฏิบัติ ของการบริหารความเสี่ยง

ส่วนที่ ๒ แนวทางและหลักปฏิบัติของการบริหารความเสี่ยง

คำนิยามและคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต ที่จะทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยควรระบุได้ว่า เหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และจะเกิดขึ้นอย่างไร เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ มาตรการ แนวทางในการลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และบริบทขององค์กร โดยปัจจัยเสี่ยงพิจารณาได้จาก

๑) ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารควบคุมโอกาสที่จะเกิดไม่ได้แต่อาจลดผลกระทบ เช่น การติดตามศึกษาเพื่อหาแนวโน้มที่จะเกิด และวิธีที่ควรปฏิบัติไว้ล่วงหน้า เพื่อเปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส หรือลดผลเสียหายที่จะเกิดขึ้น ตัวอย่างของปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย คู่แข่ง เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยภายในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่ผู้บริหารสามารถจัดการควบคุมได้ เช่น กฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการ ความรู้ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูลสารสนเทศ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) คือกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้นการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจากทุกระดับ ร่วมกัน พิจารณาทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management) คือกระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรสามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยการคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญโดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับ ทั่วทั้งองค์กร

การบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง COSO 2017

COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ได้ทบทวนปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้ได้กรอบแนวคิด Enterprise Risk Management-Integrating with Strategy and Performance หรือเรียกโดยย่อว่า COSO-ERM 2017 สำหรับการบริหารความเสี่ยงโดยการทบทวนปรับปรุงนี้ เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้มีปัจจัยเสี่ยงใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย และรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน โดยการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวจะต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างรอบด้าน ที่ต้องพิจารณาแนวทางใหม่ๆ ในการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรักษาความสามารถและสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรต่อไปได้

พื้นฐานของความคิดและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของ COSO ERM 2017 สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการ (Process) ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรมในองค์กร
๒. ไม่ได้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร (Director Management) เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน (Other Personal)
๓. เน้นการระบุและประเมินความเสี่ยงเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ (Entity Strategy Setting)
๔. ดำเนินการในทุกกิจกรรมทั่วทั้งองค์กร (Across the Enterprise)
๕. ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้สามารถระบุเหตุการณ์ที่สำคัญ (Identify Potential Events) ที่จะกระทบต่อองค์กร และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่รับได้ (Risk Appetite)
๖. ต้องสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผล (Reasonable Assurance Regarding) ว่าฝ่ายจัดการจะมีข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่ดีที่สุด
๗. หากองค์กรมีการนำไปใช้งานแล้ว จะมีส่วนช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ (Achievement of Entity Objectives)

การบริหารความเสี่ยงตาม COSO ERM 2017 ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

๑. ธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture) องค์กรต้องจัดให้มีการจัดการธรรมาภิบาล มีวัฒนธรรมองค์กร โดยบุคลากรในองค์กรมีจริยธรรมที่ดี ตั้งใจในการสร้างคุณค่า มีความเข้าใจและตระหนักในความเสี่ยง อันจะส่งผลให้เกิดบรรยากาศ รวมทั้งการให้ความสำคัญและมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำให้เกิดการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรที่เป็นระบบและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. การกำหนดยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์/เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategy & Objective Setting) เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงและการจัดการยุทธศาสตร์จะมีกระบวนการดำเนินงานควบคู่กันไป การกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และการจัดการความเสี่ยงให้ประสานกลมกลืนกับการจัดการยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะหากมีความเข้าใจและมีการระบุ ประเมิน และการตอบสนองความเสี่ยงเป็นพื้นฐานการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์แล้ว จะส่งผลให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรและการจัดการยุทธศาสตร์เกิดประสิทธิภาพ

๓. กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Performance) ความเสี่ยงอาจกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการยุทธศาสตร์ให้บรรลุเป้าหมายได้ทุกเมื่อ ดังนั้นระหว่างการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติจึงต้องมีการระบุ ประเมิน และการตอบสนองความเสี่ยงควบคู่กันไป ทั้งนี้องค์กรควรจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ควรเลือกวิธีการตอบสนอง และวิเคราะห์ความเสี่ยงให้อยู่ในรูป portfolio view of the amount of risk เพื่อเป็นรูปแบบรายงานเสนอให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบ จะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการยุทธศาสตร์

๔. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง (Review & Revision) การทบทวนและการปรับปรุงกระบวนการจัดการยุทธศาสตร์เป็นเรื่องปกติ หากเห็นว่าผลการดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายหรือสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลง โดยหากนำผลจากการบริหารความเสี่ยงมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ จะทำให้การทบทวนการปรับปรุง เป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง ถูกสถานการณ์ และถูกจังหวะเวลาที่เหมาะสม

๕. ข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงานผล (Information, Communication & Reporting) การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องการความต่อเนื่อง การเข้าถึงข้อมูลทั้งภายในและภายนอก และการถ่ายทอดรายงานข้อมูลเชิงความเสี่ยงให้ทั่วถึงและเพียงพอ ในลักษณะจากล่างขึ้นบนและจากบนลงล่างที่ดีพอ จะส่งผลให้การจัดการเชิงยุทธศาสตร์มีประสิทธิผล และส่งผลต่อการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรในที่สุด

การบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้ออกหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ อันจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมบัญชีกลางจึงได้จัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยประยุกต์ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของสากล และมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการติดตามประเมินผล รวมทั้งการรายงานผลเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ความเสี่ยง อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดมาตรฐานการดำเนินการ ดังนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานว่า หน่วยงานได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

(๒) ฝ่ายบริหารของหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร อย่างน้อยประกอบด้วย การมอบหมายผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง การกำหนดวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการบริหารทรัพยากรบุคคล

(๓) หน่วยงานของรัฐต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมถึงมีการสื่อสารการบริหารจัดการความเสี่ยงของวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

(๔) การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

(๕) การบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงและการตอบสนองความเสี่ยง

(๖) หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

(๗) หน่วยงานของรัฐต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

(๘) หน่วยงานของรัฐต้องมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๙) หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณานำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อให้หน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง ประกอบไปด้วยหลักการพื้นฐาน ๘ ประการ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร และบริหารจัดการโดยมองภาพในองค์กรรวม เนื่องจากความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงของความล่าช้าในระบบการขนส่งวัตถุดิบ ไม่เพียงกระทบต่อกิจกรรมการผลิตแต่อาจมีผลกระทบต่อการส่งมอบสินค้า ค่าปรับที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น การบริหารความเสี่ยงควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผล

๒. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง การบริหารความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้กำกับดูแลในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหาร ให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ผู้กำกับดูแลซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมีหน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง ได้บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงาน และการสื่อสาร เป็นต้น

๓. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นทรัพย์สินหลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จ การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง รวมถึงพฤติกรรมการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย ๑) การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน ๒) การสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ ๓) การสร้างพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร ๔) การสร้างพฤติกรรมการตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง ๕) การสร้างพฤติกรรมการตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

๔. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจนและเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยงซึ่งรับผิดชอบในการติดตาม การรายงาน การส่งสัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้ และผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๕. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารจัดการความเสี่ยงนอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการ หรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

๖. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์และการตัดสินใจ การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายถึงแผนปฏิบัติราชการระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง หรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนด

ทางเลือกของงาน/โครงการ (งานใหม่) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน

๗. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ ปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องรวบรวม วิธีการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล และบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ข้อมูลความเสี่ยงประกอบด้วยเหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุความเสี่ยง ตัวผลักดันความเสี่ยง หรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา ทั้งนี้หน่วยงานอาจพิจารณาการรวบรวมประมวลผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล

๘. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีการฝังการบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโดยปกติและตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลด้านความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. การวิเคราะห์องค์กร ในการวิเคราะห์องค์กรหน่วยงานต้องเข้าใจเกี่ยวกับพันธกิจตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์องค์กรต้องวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร หน่วยงานอาจเลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์องค์กร เช่น ๑) SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ๒) PESTLE Analysis เป็นการวิเคราะห์ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย และด้านสภาพแวดล้อม

๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง และผู้กำกับดูแลเป็นผู้ให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว โดยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจระบุถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารจัดการความเสี่ยง และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร หมายถึง ระดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรที่หน่วยงานยอมรับเพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของผู้บริหารและผู้กำกับดูแลในการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยศักยภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ขึ้นอยู่กับงบประมาณ บุคลากร และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓. การระบุความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงานทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในการระบุความเสี่ยง หน่วยงานอาจทำรายชื่อความเสี่ยงทั้งหมด

โดยรายชื่อความเสี่ยงต้องมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การระบุความเสี่ยง หน่วยงานควรระบุข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง ดังนี้ ๑) เหตุการณ์ความเสี่ยง ๒) สาเหตุของความเสี่ยง หรือตัว ผลักดันความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริงของความเสี่ยง ๓) ผลกระทบทั้งด้านลบและ/หรือด้านบวก หน่วยงานอาจจัดกลุ่มความเสี่ยงที่มีลักษณะหรือมีผลกระทบที่เหมือนกันไว้ในประเภทความเสี่ยงเดียวกัน มีมุมมองในภาพรวมชัดเจนมากขึ้น

๔. การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หน่วยงานอาจให้คะแนนความเสี่ยง ตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านโอกาส ด้านผลกระทบ รวมถึงด้านความสามารถของ องค์กรในการจัดการความเสี่ยง และด้านลักษณะของความเสี่ยง โดยช่วงคะแนนอาจกำหนดเป็น ๓ ช่วงคะแนน หรือ ๕ ช่วงคะแนน

๒) การให้คะแนนความเสี่ยง วิธีการให้คะแนนความเสี่ยง เช่น การสัมภาษณ์ การทำ แบบสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานภายใน การทำ Benchmarking การวิเคราะห์ สถานการณ์ ทั้งนี้ การให้คะแนนความเสี่ยงของแต่ละโครงการเพียงวิธีเดียวอาจทำให้การให้คะแนนความเสี่ยง มีความคลาดเคลื่อนได้

๓) การพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวม เมื่อหน่วยงานประเมินความเสี่ยงในแต่ละ ความเสี่ยงที่มีต่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแล้ว หน่วยงานต้องพิจารณาผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อ วัตถุประสงค์ในระดับกลุ่มและผลกระทบที่มีต่อหน่วยงานในภาพรวม เช่น ผลกระทบต่อความเสี่ยงที่มีต่อ กิจกรรมอาจมีน้อยแต่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ระดับกอง หรือความเสี่ยง ๒ ความเสี่ยงที่ไม่มีผลกระทบต่อ กิจกรรมอาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานในภาพรวม เป็นต้น

๔) การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อหน่วยงานพิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงแล้ว หน่วยงานต้องจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรในการตอบสนองความเสี่ยง หน่วยงานอาจใช้คะแนนความเสี่ยง (โอกาส×ผลกระทบ) ในการจัดลำดับความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่เท่ากัน อาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ความสามารถของหน่วยงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านนั้น ๆ หรือลักษณะของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน เป็นต้น

๕. การตอบสนองความเสี่ยง คือกระบวนการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการจัดการ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผู้บริหารควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ในการตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนอง ความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน การจัดการต้นเหตุของความเสี่ยง ทางเลือก วิธีการจัดการกับความเสี่ยง ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานสามารถพิจารณา เลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี โดยการพิจารณาวิธีการจัดการความเสี่ยงควรคำนึงถึง ต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับของวิธีการจัดการความเสี่ยงแต่ละวิธี ตัวอย่างวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑) ปฏิเสธความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มี ความเสี่ยงสูงและหน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินการใน กิจกรรมนั้น ๆ

๒) การลดโอกาสของความเสี่ยง เช่น การลดโอกาสของความเสี่ยงการทุจริต ด้านการเงินโดยการวางระบบควบคุมภายใน ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ การตรวจสอบ การสอบทาน และการ กระทบยอด เป็นต้น

๓) การลดผลกระทบของความเสียหาย เช่น การทำประกัน หรือการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน เป็นต้น

๔) การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่หน่วยงานเห็นว่าควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่หน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ หรือไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปด้วย เป็นต้น

๕) ยอมรับความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

๖) ใช้มาตรการการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้งเตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมากเนื่องจากปริมาณน้ำฝน

๗) การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉินเป็นการระบุขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสียหายขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยงกรณีเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

๘) การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นส่งผลกระทบเชิงบวกกับองค์กร รวมถึงกำหนดแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น

๖. การติดตามและทบทวน เป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแผนปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๗. การสื่อสารและการรายงาน การสื่อสารเป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และรับข้อมูล หน่วยงานควรมีช่องทางการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก โดยการสื่อสารภายในต้องเป็นการสื่อสารแบบจากผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา จากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บริหาร และระหว่างหน่วยงานย่อยภายใน

หน่วยงานควรกำหนดบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ได้รับ ความถี่ของการรายงาน รูปแบบและวิธีการรายงาน เพื่อให้ผู้กำกับดูแล ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา การสื่อสารและการรายงานต่อผู้กำกับดูแล เป็นการสื่อสารและการรายงานความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแลในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร หน่วยงานอาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ เพื่อติดตามข้อมูลความเสี่ยงและการรายงานเมื่อระดับความเสี่ยงถึงจุดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

ประเภทของความเสี่ยง

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม โดยเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ที่มีผลกระทบต่อทิศทาง ภารกิจหลัก รวมทั้งการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการทำงานในองค์กร จนทำให้องค์กรอาจขาดการยอมรับ หรือภารกิจที่องค์กรดำเนินการไม่ได้ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาด หรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง เป็นต้น

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบภายในขององค์กร กระบวนการ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้ บุคลากร ความพอเพียงของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว เป็นต้น

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรม สัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ การบริหารความเสี่ยงของ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ส่วนที่ ๓ การบริหารความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

การคัดเลือกโครงการ

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้ดำเนินการวิเคราะห์ และคัดเลือกโครงการ เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง จากแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีโครงการทั้งสิ้น จำนวน ๔๖ โครงการ ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดัดแปรสภาพอากาศ จำนวน ๑๒ โครงการ
๒. แผนปฏิบัติการด้านที่ ๒ : เพิ่มขีดความสามารถการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านการดัดแปรสภาพอากาศ จำนวน ๙ โครงการ
๓. แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน จำนวน ๑๒ โครงการ
๔. แผนปฏิบัติการด้านที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน ๕ โครงการ
๕. แผนปฏิบัติการด้านที่ ๕ : เพิ่มประสิทธิภาพระบบการทำงานภาครัฐ จำนวน ๘ โครงการ

โดยกำหนดปัจจัยและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโครงการ ตามตารางที่ ๑ ทั้งนี้ คัดเลือกโครงการที่มีระดับ ๖ คะแนนขึ้นไป สำหรับนำมาวิเคราะห์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ทั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการดัดแปรสภาพอากาศ ๒) โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ) ๓) โครงการซ่อมบำรุงรักษาอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบระยะเวลาที่คู่มือผู้ผลิตกำหนด ๔) โครงการซ่อมพิเศษอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ประจำปี ที่ระดับ ๖ คะแนนขึ้นไป ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๑ ปัจจัยและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโครงการ

ปัจจัยพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา		
	๑ คะแนน	๒ คะแนน	๓ คะแนน
๑. ความสอดคล้องกับแผน ระดับที่ ๑ - ๓	แผนระดับ ๓	แผนระดับ ๒ และ ๓	แผนระดับ ๑,๒ และ ๓
๒. งบประมาณ	๐ บาท - ๑ ล้านบาท	มากกว่า ๑ - ๑๐ ล้านบาท	มากกว่า ๑๐ ล้านบาท
๓. ความสอดคล้องกับ KPI ของกรมฯ	ระดับโครงการภายใต้ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี	ระดับกิจกรรม/ผลผลิต มิติ งบประมาณ	ระดับเป้าประสงค์ภายใต้ แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี

หมายเหตุ : คัดเลือกโครงการที่ระดับ ๖ คะแนนขึ้นไป

ตารางที่ ๒ ผลการพิจารณาโครงการ

โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ความ สอดคล้องกับ แผนระดับที่ ๑ - ๓	งบประมาณ	ความสอดคล้อง กับ KPI ของ กรมฯ	สรุปผล คะแนน
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการตัดแปรสภาพอากาศ					
เป้าประสงค์ : พื้นที่การเกษตรที่ประสบภัยแล้งและภัยพิบัติได้รับการช่วยเหลือ					
๑. โครงการตัดแปรสภาพอากาศ	๓๑๒.๒๕๔๐	๓	๓	๓	๙*
๒. โครงการประยุกต์องค์ความรู้การตัดแปรสภาพอากาศ	-	๑	๑	๑	๓
๓. โครงการประยุกต์นวัตกรรมและเทคโนโลยีการตัดแปรสภาพอากาศ	-	๑	๑	๑	๓
๔. โครงการก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคใต้ตอนบน จ.เพชรบุรี (๑๓๑.๖๐๐๐)	๗๖.๓๙๔๓	๑	๒	๒	๕
๕. โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง ๗ ศูนย์	๑๐.๐๐๐๐	๑	๒	๒	๕
๖. โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ)	๑.๗๓๕๐	๑	๒	๓	๖*
๗. โครงการจัดซื้ออะไหล่ระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวง	๕๐.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕
๘. โครงการทำถนนทางขึ้นสถานีเรดาร์สัตหีบ จ.ชลบุรี	๓.๙๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๙. โครงการอาสาสมัครฝนหลวง	๖.๔๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๑๐. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๒.๑๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๑๑. โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อบริหารจัดการน้ำ	๔.๒๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๑๒. โครงการเสริมสร้างความรู้โครงการฝนหลวงให้กับสถานศึกษา	๐.๗๐๐๐	๑	๑	๑	๔
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๒ : เพิ่มขีดความสามารถการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านการตัดแปรสภาพอากาศ					
เป้าประสงค์ : องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการตัดแปรสภาพอากาศได้รับการพัฒนาและนำไปใช้ประโยชน์					
๑. โครงการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาตัวของเมฆ ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ (ทุน สกสว.)	๐.๕๕๓๐	๑	๑	๑	๓
๒. โครงการศึกษาและพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติการฝนหลวงเชิงพื้นที่ ๒๕๖๖ (ทุน สกสว.)	๒.๔๔๖๘	๑	๒	๑	๔
๓. โครงการต้นแบบการพัฒนาการตัดแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองในอากาศ ด้วยกระบวนการ Cloud Scavenging ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ (ทุน สกสว.)	๑.๖๙๐๐	๑	๒	๑	๔
๔. โครงการพัฒนาเครื่องมือด้านการตัดแปรสภาพอากาศ - การพัฒนาระบบโปรยสารฝนหลวง	๑.๔๑๖๓	๑	๒	๑	๔

โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ความ สอดคล้องกับ แผนระดับที่ ๑ - ๓	งบประมาณ	ความสอดคล้อง กับ KPI ของ กรมฯ	สรุปผล คะแนน
บนอากาศยาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติการฝนหลวง ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ (ทุน สกสว.)					
๕. โครงการพัฒนาสารฝนหลวง - การศึกษาวัสดุธรรมชาติเพื่อใช้ในการ ทำฝนเทียม ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ (ทุน สกสว.)	๓.๐๑๐๐	๑	๒	๑	๔
๖. โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการเคมี เข้าสู่มาตรฐานสากล	๐.๑๐๐๐	๑	๑	๑	๓
๗. โครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำฝนจากการ ปฏิบัติการฝนหลวง	๓.๔๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๘. โครงการความร่วมมือด้านองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการดัดแปรสภาพ อากาศ และการบินเกษตร	๒.๔๕๐๐	๑	๒	๑	๔
๙. โครงการพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี การดัดแปรสภาพอากาศตามตำราฝนหลวง พระราชทาน - การจัดสร้างพิพิธภัณฑ์พระบิดาแห่งฝนหลวง	๒๒.๖๗๐๔	๑	๓	๑	๕
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน					
เป้าประสงค์ : สนับสนุนอากาศยานและบริการด้านการบินครอบคลุมทุกภารกิจได้อย่างปลอดภัย					
๑. โครงการเพิ่มศักยภาพของนักบิน และบุคลากรด้านการบิน	๓.๕๐๐๐	๑	๒	๒	๕
๒. โครงการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานด้านการบิน	๑.๒๐๐๐	๑	๒	๒	๕
๓. โครงการซ่อมใหญ่อากาศยาน	๕๐๐.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕
๔. โครงการซ่อมบำรุงรักษาอากาศยานและ ระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบ ระยะเวลาที่คู่มือผู้ผลิตกำหนด	๓.๕๐๐๐	๑	๒	๓	๖*
๕. โครงการซ่อมพิเศษอากาศยานและระบบ อิเล็กทรอนิกส์การบินประจำปี	๒.๕๐๐๐	๑	๒	๓	๖*
๖. โครงการจัดหาอุปกรณ์ประกอบการบิน และอะไหล่	๕๒๐.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕
๗. โครงการพัฒนาและปรับปรุงสนามบิน นครสวรรค์ - ปรับปรุงระบบไฟฟ้าทางวิ่งทางขับอากาศยาน	๓.๗๙๒๘	๑	๒	๒	๕
๘. โครงการจัดหาอากาศยาน	๑.๓๑๘๕	๑	๓	๑	๕
๙. โครงการสร้างอากาศยานทางเลือกการ ให้บริการด้านการบิน	๑๑๐.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕

โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ความ สอดคล้องกับ แผนระดับที่ ๑ - ๓	งบประมาณ	ความสอดคล้อง กับ KPI ของ กรมฯ	สรุปผล คะแนน
๑๐. โครงการพัฒนาองค์ความรู้และหลักสูตรด้านการบินดัดแปรสภาพอากาศและการบินเกษตร	๐.๕๐๐๐	๑	๑	๑	๓
๑๑. โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการบินดัดแปรสภาพอากาศ	๐.๒๐๐๐	๑	๑	๑	๓
๑๒. โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านการบินเกษตร	๐.๒๐๐๐	๑	๑	๑	๓
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพเทคโนโลยีดิจิทัล					
เป้าประสงค์ : ปรับเปลี่ยนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม					
๑. โครงการจัดหาและพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย	๘.๐๐๐๐	๑	๒	๑	๔
๒. โครงการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือในการพัฒนานวัตกรรมทางปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่	๑๕.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕
๓. โครงการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหาร	๐.๔๒๕๖	๑	๑	๑	๓
๔. โครงการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบุคลากรด้านดิจิทัล	๐.๓๐๐๐	๑	๑	๑	๓
๕. โครงการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบุคลากรทั่วไป	๐.๐๙๐๐	๑	๑	๑	๓
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๕ : เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐ					
เป้าประสงค์ : องค์กรมีขีดสมรรถนะสูงและบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล					
๑. โครงการพัฒนาองค์การสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐	-	๑	๑	๓	๕
๒. โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	-	๑	๑	๑	๓
๓. โครงการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง	-	๒	๑	๑	๔
๔. โครงการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ	-	๒	๑	๑	๔
๕. โครงการองค์กรคุณธรรม	-	๑	๑	๑	๓
๖. โครงการองค์กรโปร่งใส	-	๑	๑	๑	๓
๗. โครงการประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อ	๖.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕
๘. โครงการส่งเสริมโครงการพระราชดำริฝนหลวง	๑๔.๐๐๐๐	๑	๓	๑	๕

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยพิจารณาถึงโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) และความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Impact) ที่จะเกิดผลกระทบต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

๑) ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงปริมาณ			ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood) เชิงคุณภาพ
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑๒ ครั้งต่อปีหรือต่อรอบการทำงาน	มีโอกาสในการเกิดสูงมาก
๔	สูง	๙ ครั้งต่อปีหรือต่อรอบการทำงาน	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อย ๆ
๓	ปานกลาง	๖ ครั้งต่อปีหรือต่อรอบการทำงาน	มีโอกาสเกิดบ้างเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๓ ครั้งต่อปีหรือต่อรอบการทำงาน	อาจมีโอกาสดังกล่าวขึ้น ๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	๑ ครั้งต่อปีหรือต่อรอบการทำงาน	แทบไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย

๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

๒.๑) กรณีเป็นความรุนแรงที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มากกว่า ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔	สูง	มากกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	มากกว่า ๕๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	๐ บาท - ๕๐,๐๐๐ บาท

๒.๒) กรณีเป็นความรุนแรงที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	ค่อนข้างรุนแรง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมากมีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง

๒.๓) กรณีเป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านกลยุทธ์

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ต่อเป้าหมายขององค์กร		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรในระดับสูงมาก
๔	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรในระดับสูง
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างและชื่อเสียงขององค์กรบ้าง
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรน้อย
๑	น้อยมาก	แทบไม่มีมีผลกระทบต่อเป้าหมายและชื่อเสียงขององค์กรเลย

๒.๔) กรณีเป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความสูญเสียต่อระบบ IT ที่สำคัญทั้งหมด และเกิดความเสียหายอย่างมากต่อความปลอดภัยของข้อมูลต่าง ๆ
๔	สูง	เกิดปัญหากับระบบ IT ที่สำคัญ และระบบความปลอดภัยซึ่งส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของข้อมูลบางส่วน
๓	ปานกลาง	ระบบมีปัญหาและมีความสูญเสียไม่มาก
๒	น้อย	เกิดเหตุที่แก้ไขได้
๑	น้อยมาก	เกิดเหตุที่ไม่มีความสำคัญ

๒.๕) กรณีเป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

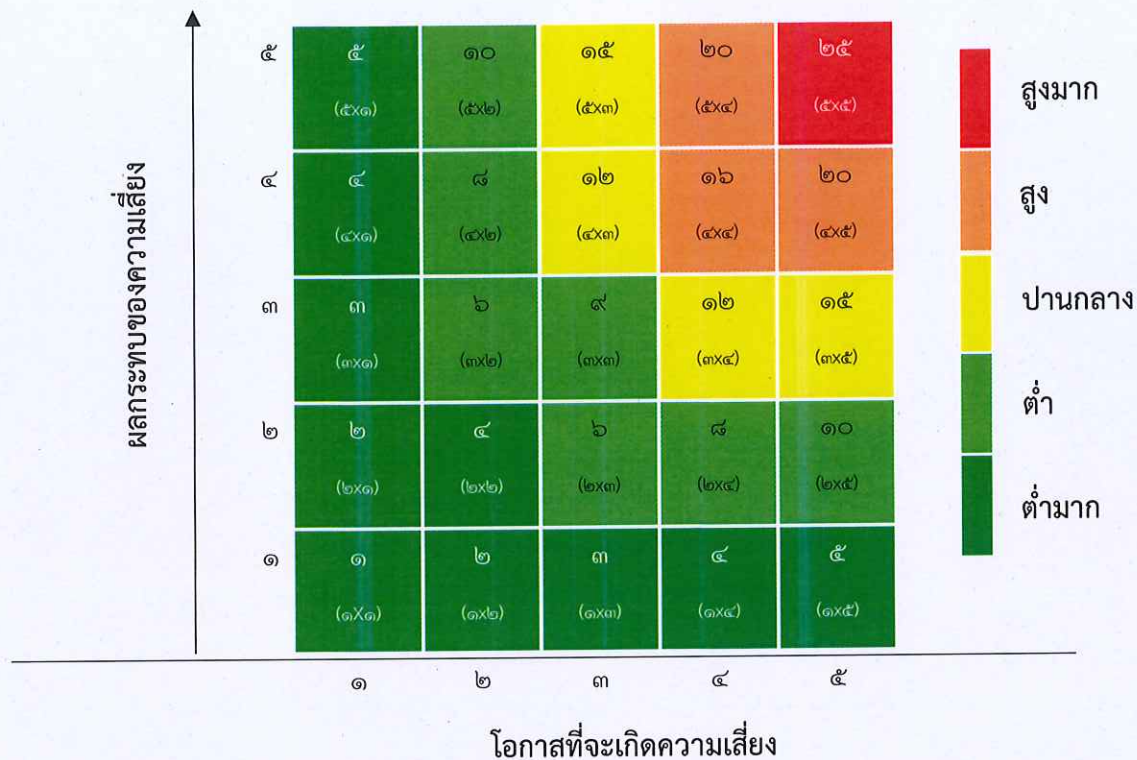
ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ต่อบุคลากร		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกเลิกจ้างหรือออกจากงานเนื่องจากเป็นอันตรายต่อร่างกายและชีวิตผู้อื่นโดยตรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัย ตัดเงินเดือน ไม่ได้ขึ้นเงินเดือน
๓	ปานกลาง	ถูกทำทัณฑ์บน ความรุนแรงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้อื่น และสร้างบรรยากาศการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

๒.๖) กรณีเป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (กระบวนการ)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ต่อการดำเนินงาน		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการดำเนินงานรุนแรงมาก เช่น หยุดดำเนินการมากกว่า ๑ เดือน
๔	สูง	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการดำเนินงานรุนแรงมาก เช่น หยุดดำเนินการ ๑ เดือน
๓	ปานกลาง	มีการชะงักงันอย่างมีนัยสำคัญของกระบวนการและการดำเนินงาน
๒	น้อย	มีผลกระทบเล็กน้อยต่อกระบวนการและการดำเนินงาน
๑	น้อยมาก	ไม่มีการชะงักงันของกระบวนการและการดำเนินงาน

๓) ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก

ตารางแสดงระดับความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood x Impact) แบ่งเป็น ๕ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๕ ส่วน กำหนดเกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

- ระดับความเสี่ยงต่ำมาก คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ - ๕ คะแนน อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ กำหนดเป็นสีเขียวเข้ม
- ระดับความเสี่ยงต่ำ คะแนนระดับความเสี่ยง ๖ - ๑๐ คะแนน อยู่ในระดับที่พอยอมรับได้ แต่ยังคงควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง กำหนดเป็นสีเขียวอ่อน
- ระดับความเสี่ยงปานกลาง คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑ - ๑๕ คะแนน อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถดำเนินการควบคุมโดยกระบวนการควบคุมภายใน กำหนดเป็นสีเหลือง
- ระดับความเสี่ยงสูง คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๖ - ๒๐ คะแนน อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ กำหนดเป็นสีส้ม
- ระดับความเสี่ยงสูงมาก คะแนนระดับความเสี่ยง ๒๑ - ๒๕ คะแนน อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ กำหนดเป็นสีแดง

การจัดลำดับความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเป็น ๕ ระดับ ตามตารางแผนภูมิความเสี่ยง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	เกณฑ์การประเมิน
สูงมาก	๒๑ - ๒๕	อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้ลดลง และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
สูง	๑๖ - ๒๐	อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	๑๑ - ๑๕	อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถดำเนินการควบคุมโดยกระบวนการควบคุมภายใน
ต่ำ	๖ - ๑๐	อยู่ในระดับที่พอยอมรับได้ แต่ยังคงควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง
ต่ำมาก	๑ - ๕	อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง

หมายเหตุ : คัดเลือกค่าความเสี่ยงที่ ๑๕ คะแนนขึ้นไปนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารราชการแผ่นดินในยุคปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อช่วยส่งเสริมให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นในตัวองค์กรให้แก่บุคคลภายนอก และทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง เกิดประโยชน์สุขทั้งต่อประเทศชาติและประชาชน ซึ่งกรมฝนหลวงและการบินเกษตรในฐานะหน่วยงานภาครัฐ ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง สอดคล้อง และครอบคลุมตามหลักธรรมาภิบาล อันประกอบด้วยหลัก ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดระยะเวลาและขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

๓. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความต้องการ/ความคาดหวังของประชาชน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

๔. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

๕. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเป็นไปได้โดยง่าย

๖. หลักการมีส่วนร่วม (Participation/) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

๗. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการถ่ายโอนบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

๘. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

๙. หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

๑๐. หลักการพยายามแสวงหาฉันทามติ (Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง จะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

สรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

กรมฝนหลวงและการบินเกษตรมีการวิเคราะห์โครงการจากที่คัดเลือก และความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในกิจกรรมของโครงการ มาประเมินวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลสภาพอากาศ โครงการดูแลสภาพอากาศ
วัตถุประสงค์ : เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และภัยพิบัติ (หมอกควัน ไฟป่า พายุลูกเห็บ)

กิจกรรม	ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล							
	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ	การตอบสนอง	การรับผิดชอบ	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	กระจายอำนาจ	นิติธรรม
๑. จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงประจำปี		- การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพอากาศ และข้อมูลเชิงพื้นที่ (พื้นที่การเกษตร) ไม่แม่นยำ						
๒. เตรียมความพร้อมปัจจัยสนับสนุน (บุคลากร ภารฝนหลวง อากาศยาน)		- การสนับสนุน อากาศยานที่ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ฝนหลวงส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมพื้นที่ที่ขอรับบริการ						
๓. ปฏิบัติการฝนหลวงประจำวัน	- ผลการดำเนินงานจากการปฏิบัติการฝนหลวงไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนดไว้		- การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและภัยพิบัติไม่ตอบสนองต่อความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับบริการ					

กิจกรรม	ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล								
	ประสิทธิภาพ	การตอบสนอง	การรับผิดชอบต่อ	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	กระจายอำนาจ	นิติธรรม	เสมอภาค	การมุ่งเน้น ฉันทามติ
๔. ประเมินผลการ ปฏิบัติการผ่านหลวง					- การ รายงาน ข้อมูลพื้นที่ พัฒนาของ อาสาสมัคร ผ่านหลวงใน พื้นที่ไม่ ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ				

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลสภาพอากาศ

โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวง (รายเครื่องมือ)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ข้อมูลสภาพอากาศที่ถูกต้อง ต่อเนื่อง และยืดอายุการใช้งานของระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวง

กิจกรรม	ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล							การมุ่งเน้นพัฒนา
	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ	การตอบสนอง	การรับผิดชอบ	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	กระจายอำนาจ	
๑. จัดทำแผนการซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวง		- แผนการบำรุงรักษาประจำปีไม่มี การจำแนกเป็นรายเครื่องมือ และรายสถานี				- ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนระหว่างนายช่างและวิศวกร	อำนาจ	
๒. ซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวง (ระบบเรดาร์ตรวจสอบอากาศ, ระบบตรวจสอบอากาศชั้นบน, ระบบตรวจวัดข้อมูลผิวพื้นแบบอัตโนมัติ, ระบบตรวจอากาศชั้นบน แบบคลื่นสั้น, ระบบตรวจวัดเมฆพิกัล และชุดยิงพุลเซอร์ไอโอไดค์)		- เกิดการชำรุดเสียหายของอุปกรณ์เห็นความผิดปกติ - เครื่องมือตรวจวัดไม่ได้ รับทดสอบเทียบมาตรฐาน						- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการซ่อมบำรุงระบบตรวจสภาพอากาศอย่างสม่ำเสมอ
๓. บันทึกประวัติการซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวง (รายเครื่องมือ)		- การบันทึกประวัติการซ่อมของระบบตรวจสอบสภาพอากาศในหลวงยังไม่เป็นระบบ						

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

โครงการซ่อมบำรุงอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบระยะเวลาที่คู่มือผู้ผลิตกำหนด

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย สนับสนุนทุกภารกิจ และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

กิจกรรม	ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล						
	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ	การตอบสนอง	การรับผิดชอบ	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	กระจายอำนาจ
๑. ตรวจสอบประสิทธิภาพและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน (เครื่องบินปีก และ เฮลิคอปเตอร์)		- การบันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินคลาดเคลื่อน ส่งผลให้การวางแผนปฏิบัติงานผิดพลาด - การบันทึกประวัติการซ่อมเป็นกระตาดอาจสูญหาย					
๒. วางแผนและจัดทำอุปกรณ์ประกอบการบินและอะไหล่		- บริษัทผู้ผลิตยกเลิกสายการผลิตอุปกรณ์การบินและอะไหล่ - ไม่มีอะไหล่ทดแทนกรณีเกิดความเสียหายต้องใช้ระยะเวลาในการจัดหา - อุปกรณ์และอะไหล่บางชนิดเสื่อมสภาพเร็วเนื่องจากสถานที่จัดเก็บไม่เหมาะสม					

[illegible]

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

โครงการซ่อมพิเศษอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินประจำปี

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย รักษาสภาพส่วนประกอบของเครื่องบิน และยืดอายุการใช้งาน

กิจกรรม	ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล						
	ประสิทธิผล	ประสิทธิภาพ	การตอบสนอง	การรับผิดชอบต่อ	โปร่งใส	มีส่วนร่วม	กระจายอำนาจ
๑. ตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องบิน		- การเก็บและบันทึกข้อมูลการซ่อมบำรุงไม่ครบถ้วน					
๒. ดำเนินการตรวจสอบพิเศษประจำปี	- การซ่อมพิเศษประจำปีไม่ทันต่อการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวง เนื่องจากมีการปิดหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงลำช้า และเปิดหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเร็วกว่ากำหนด						
๓. ตรวจสอบคุณภาพการซ่อมบำรุงที่ประวัติและรายงานผลการตรวจสอบ	- ขาดวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบการซ่อมบำรุง (inspection) ที่เป็นแนวทางเดียวกัน						

สรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักการประเมินมาตรฐานโดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการตามกิจกรรมโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงคืออะไร หากเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบที่ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการไม่บรรลุเป้าหมาย กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้กำหนดและวิเคราะห์ความเสี่ยงดังตารางระดับ ๑๕ คะแนนขึ้นไปในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีกิจกรรมการควบคุม เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงนั้น โดยสรุปผลวิเคราะห์ความเสี่ยง รายละเอียดดังนี้

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลรักษาอากาศ

โครงการดูแลรักษาอากาศ

วัตถุประสงค์ : เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และภัยพิบัติ (หมอกควัน ไฟป่า พายุลูกเห็บ)

กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑. จัดทำแผนปฏิบัติการ ฝนหลวงประจำปี	การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพอากาศและข้อมูลเชิงพื้นที่ (พื้นที่การเกษตร) ไม่แม่นยำ	๒	๓	๖ (ต่ำ)	-	-
๒. เตรียมความพร้อม ปัจจัยสนับสนุน (บุคลากร สภาพแวดล้อม อากาศยาน)	การสนับสนุนอากาศยานที่ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ การฝนหลวงส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมพื้นที่ ที่ขอรับบริการ	๒	๕	๑๐ (ต่ำ)	-	-
๓. ปฏิบัติการฝนหลวง ประจำวัน	- ผลการดำเนินงานจากการปฏิบัติการฝนหลวงไม่เป็นไป ตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	๑. ถ่ายทอดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์และค่า เป้าหมายลงสู่ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง และ กำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๒. กองปฏิบัติการฝนหลวงจัดทำ Dashboard เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด เป็นรายเดือน	กป
๔. ประเมินผลการ ปฏิบัติการฝนหลวง	- การแก้ไขปัญหากล้งและภัยพิบัติไม่ตอบสนองต่อ ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ	๔	๕	๒๐ (สูง)	๑. นำผลความพึงพอใจของผู้รับบริการมา ปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละศูนย์ ปฏิบัติการฝนหลวง	กป.
	การรายงานข้อมูลพื้นที่ฝนตกของอาสาสมัครฝนหลวง ในพื้นที่ต่อเนื่องไม่สม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	๑. จัดทำระบบการรายงานข้อมูลของ อาสาสมัครฝนหลวง ผ่านระบบ Online	กป.

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลสภาพอากาศ
โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ)
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้มีข้อมูลสภาพอากาศที่ถูกต้อง ต่อเนื่อง และยืดอายุการใช้งานของระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง

กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑. จัดทำแผนการซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง	แผนการบำรุงรักษาประจำปีไม่มีการจำแนกเป็นรายเครื่องมือและรายสถาน	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
	ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนระหว่างนายช่างและวิศวกร	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
	- เกิดการชำรุดเสียหายของอุปกรณ์เหนือความคาดหมาย	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
๒. ซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง	- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพบทบทวนการซ่อมบำรุงระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวงอย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทักษะ และประสบการณ์	กตอ.
	- เครื่องมือตรวจวัดไม่ได้รับการสอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือตรวจวัด (Measurements)	กตอ.
๓. บันทึกประวัติการซ่อม/บำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ)	- การบันทึกประวัติการซ่อมของระบบตรวจสอบสภาพอากาศฝนหลวงยังไม่เป็นระบบ	๒	๕	๑๐ (ต่ำ)	-	-

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

โครงการซ่อมบำรุงอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบระยะเวลาที่มีผู้ผลิตกำหนด
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย สนับสนุนทุกภารกิจ และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน (เครื่องบินปี และ เฮลิคอปเตอร์)	- การบันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินคลาดเคลื่อน ส่งผลให้การวางแผนปฏิบัติงานผิดพลาด	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	- บันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินในรูปแบบดิจิทัล และมีกระบวนการสอบทานความถูกต้อง	กบ.
	- การบันทึกประวัติการซ่อมบำรุงการดำเนินงานสูญหาย	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	
๒. วางแผนและจัดหาอุปกรณ์ประกอบการบินและอะไหล่	- บริษัทผู้ผลิตยกเลิกสายการผลิตอุปกรณ์การบินและอะไหล่	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
	- ไม่มีอะไหล่ทดแทนกรณีเกิดความเสียหายเหนือความคาดหมาย ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดหา	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
๓. ดำเนินการตรวจสอบบำรุงรักษาอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินตามรอบระยะเวลา	- อุปกรณ์และอะไหล่บางชนิดเสื่อมสภาพเร็วเนื่องจากสถานที่จัดเก็บไม่เหมาะสม	๑	๓	๓ (ต่ำ)	-	-
	- เครื่องมือพิเศษไม่ได้รับการสอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือพิเศษ	กบ.
๔. ตรวจสอบคุณภาพการซ่อม บันทึกประวัติและรายงานผลการตรวจสอบ	- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ เป็นรายเดือน	กบ.
	-	-	-	-	-	-

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน
 โครงการซ่อมพิเศษอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินประจำปี
 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย รักษาสภาพส่วนประกอบของเครื่องบิน และยืดอายุการใช้งาน

กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑. ตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงาน และการซ่อมบำรุงของเครื่องบินปี	- การเก็บและบันทึกข้อมูลการซ่อมบำรุงไม่ครบถ้วน	๑	๕ (ต่ำ)	๕ (ต่ำ)	-	-
๒. ดำเนินการตรวจสอบซ่อมพิเศษประจำปี	- การซ่อมพิเศษประจำปีไม่ทันต่อการสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวง เนื่องจากมีการปิดหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงลำช้า และเปิดหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเร็วกว่ากำหนด	๑	๕	๕ (ต่ำ)	-	-
๓. ตรวจสอบคุณภาพการซ่อมบำรุงที่ประวัติและรายงานผลการตรวจสอบ	- ขาดวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบการซ่อมบำรุง (inspection) ที่เป็นแนวทางเดียวกัน	๒	๕	๑๐ (ต่ำ)	-	-

ส่วนที่ ๔ แผนบริหารความเสี่ยง กรมพลหลวง และการบินเกษตร

ส่วนที่ ๔ แผนบริหารความเสี่ยง กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ตามที่ได้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ประเมินโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ ที่นำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปี ๒๕๖๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดัดแปรสภาพอากาศ

๑) โครงการดัดแปรสภาพอากาศ

วัตถุประสงค์ : เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และภัยพิบัติ (หมอกควัน ไฟป่า พายุลูกเห็บ)

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
- ผลการดำเนินงานจากการปฏิบัติการฝนหลวงไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	๑. ถ่ายทอดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์และค่าเป้าหมายลงสู่ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง และกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๒. กองปฏิบัติการฝนหลวงจัดทำ Dashboard เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป็นรายเดือน	กป.
- การแก้ไขปัญหภัยแล้งและภัยพิบัติไม่ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ	๔	๕	๒๐ (สูง)	๑. นำผลความพึงพอใจของผู้รับบริการมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง	กป.
- การรายงานข้อมูลพื้นที่ฝนตกของอาสาสมัครฝนหลวงในพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	๑. จัดทำระบบการรายงานข้อมูลของอาสาสมัครฝนหลวง ผ่านระบบ Online	กป.

๒) โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวง (รายเครื่องมือ)

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้มีข้อมูลสภาพอากาศที่ถูกต้อง ต่อเนื่อง และยืดอายุการใช้งานของระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวง

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการซ่อมบำรุงระบบตรวจสภาพอากาศฝนหลวงอย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์	กตอ.
- เครื่องมือตรวจวัดไม่ได้รับการสอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือตรวจวัด (Measurements)	กตอ.

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

๓) โครงการซ่อมบำรุงอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบระยะเวลาที่คู่มือผู้ผลิตกำหนด
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย สนับสนุนทุกภารกิจ และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)*(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
- การบันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินคลาดเคลื่อน ส่งผลให้การวางแผนปฏิบัติงานผิดพลาด	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	- บันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินในรูปแบบดิจิทัล และมีกระบวนการสอบทานความถูกต้อง	กบ.
- เครื่องมือพิเศษไม่ได้รับการสอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือพิเศษ	กบ.
- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้อะกษะ และประสบการณ์ เป็นรายเดือน	กบ

ส่วนที่ ๕ การติดตามรายงานผล

ส่วนที่ ๕ การติดตามรายงานผล

การติดตามผลการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยงได้มีการถูกนำไปดำเนินการอย่างถูกต้องและเหมาะสมเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ ควรต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมเพื่อความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นหรือไม่ ดังนั้น ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงกำหนดรอบของการรายงานผล จำนวน ๒ ครั้ง รอบ ๙ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมความเสี่ยง เป็นผู้รายงานตามแบบฟอร์มรายละเอียดแนบท้าย และกองแผนงานในฐานะผู้รับผิดชอบหลักในเรื่องการบริหารความเสี่ยง จะได้จัดทำสรุปผลการบริหารความเสี่ยงประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เสนอผู้บริหารเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตรต่อไป

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการต่างประเทศ

โครงการต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ : เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และภัยพิบัติ (หมอกควัน ไฟป่า พายุลูกเห็บ)

ประเด็นความเสี่ยง	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)×(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน
- ผลการดำเนินงานจากการปฏิบัติการฝนหลวงไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	๑. ถ่ายทอดตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์และค่าเป้าหมายลงสู่ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง และกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๒. กองปฏิบัติการฝนหลวงจัดทำ Dashboard เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป็นรายเดือน	กป.	
- การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและภัยพิบัติไม่ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ	๔	๕	๒๐ (สูง)	๑. นำผลความพึงพอใจของผู้รับบริการมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง	กป.	
- การรายงานข้อมูลพื้นที่ฝนตกของอาสาสมัครฝนหลวงในพื้นที่ต่อเนื่องไม่สม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	๑. จัดทำระบบการรายงานข้อมูลของอาสาสมัครฝนหลวง ผ่านระบบ Online	กป.	

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลสภาพอากาศ
โครงการซ่อมบำรุงรักษาระบบตรวจสอบสภาพอากาศกลางแจ้ง (รายเครื่องมือ)
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ข้อมูลสภาพอากาศที่ถูกต้อง ต่อเนื่อง และยืดอายุการใช้งานของระบบตรวจสอบสภาพอากาศกลางแจ้ง

ประเด็นความเสี่ยง	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)X(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน
- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทบทวนการซ่อมบำรุง ระบบตรวจสอบสภาพอากาศ กลางแจ้งอย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์	กตอ.	
- เครื่องมือตรวจวัดไม่ได้รับการ สอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือ ตรวจวัด (Measurements)	กตอ.	

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการด้านการบิน

โครงการซ่อมบำรุงอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน ตามรอบระยะเวลาที่ผู้มีผู้ผลิตกำหนด
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้อากาศยานพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย สนับสนุนทุกภารกิจ และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

ประเด็นความเสี่ยง	โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ค่าความเสี่ยง (๑)×(๒)	กิจกรรมการควบคุม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ผลการดำเนินงาน
- การบันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบิน คลาดเคลื่อน ส่งผลให้การวางแผนปฏิบัติงานผิดพลาด	๓	๕	๑๕ (ปานกลาง)	- บันทึกประวัติการทำงานของอากาศยานและระบบอิเล็กทรอนิกส์การบินในรูปแบบดิจิทัล และมีกระบวนการสอบทานความถูกต้อง	กบ.	
- เครื่องมือพิเศษไม่ได้รับการ สอบเทียบมาตรฐาน	๔	๕	๒๐ (สูง)	- จัดทำแผนสอบเทียบมาตรฐานเครื่องมือพิเศษ	กบ.	
- ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทบทวนการซ่อมบำรุง อย่างสม่ำเสมอ	๔	๔	๑๖ (สูง)	- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เป็นรายเดือน	กบ	

ส่วนที่ ๒ ภาคผนวก

คำสั่งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ที่ ๒๗๘/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ตามแผนพัฒนาองค์การสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ หมวด ๑ การนำองค์การ และหมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ กำหนดว่าส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการดัดแปรสภาพอากาศ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางระบบกำกับติดตามการดำเนินงานที่ดี ควบคุม และป้องกัน มิให้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการส่งผลกระทบต่อเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติการด้านการดัดแปรสภาพอากาศและการบินเกษตรในแต่ละด้าน จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ประธานกรรมการ
๒. รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ด้านปฏิบัติการ)	รองประธานกรรมการ
๓. รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ด้านบริหาร)	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการฝนหลวง	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองบริหารการบินเกษตร	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง	กรรมการ
๗. เลขานุการกรม	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกองตรวจและพัฒนาการตรวจสภาพอากาศฝนหลวง	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและ
เลขานุการ
๑๑. ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ประเมินปัจจัยเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
๒. ติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง
๓. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยง
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสุวิทย์ พิทักษ์ธรรม)

รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

เอกสารอ้างอิงและแหล่งที่มา

หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ เรื่องหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐาน
และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

การบริหารความเสี่ยง กรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลาง. (๒๕๖๑). แนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กร COSO Enterprise Risk Management ๒๐๑๗

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ แนวทางดำเนินการบริหารความเสี่ยง <https://opdc.go.th/content/OTQw>

คู่มือบริหารความเสี่ยง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปี ๒๕๖๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

ลำดับ	รายละเอียด/ผลการดำเนินงาน	อ้างอิง
๑	แจ้งหน่วยงานขอความอนุเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖	ตามหนังสือกองแผนงาน ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๘๐๗/ว ๙๓๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕
๒	ขอยกเลิกคำสั่งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ที่ ๑๔๕/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร และขออนุมัติคำสั่ง "เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร"	ตามหนังสือกองแผนงาน ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๘๐๗/๙๘๙ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕
๓	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ ประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๑๐๐๑ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕
๔	สรุปการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖	ตามหนังสือกองแผนงาน ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๘๐๗/ ว ๑๐๔๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
๕	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ ประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๑๒๒๘ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕
๖	สรุปการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖	ตามหนังสือกองแผนงาน ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๘๐๗/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖
๗	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ประชุมกลุ่มย่อย) ประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๘๔ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖
๘	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ประชุมกลุ่มย่อย) ครั้งที่ ๒ ประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๑๕๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๙	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร (ประชุมกลุ่มย่อย) ครั้งที่ ๓ ประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๒๓๙ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๑๐	ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ จัดประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทวกุล ชั้น ๖ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/๔๒๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖
๑๑	สรุปการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖	ตามหนังสือกองแผนงาน ที่ กษ ๒๘๐๗/ว๕๑๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายสุพิศ	พิทักษ์ธรรม	อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๒. นายวีรวัฒน์	อังศุพาณีย์	รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ด้านบริหาร

คณะผู้ร่วมดำเนินการ

กองปฏิบัติการฝนหลวง	กองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง
กองบริหารการบินเกษตร	สำนักงานเลขานุการกรม
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กองตรวจและพัฒนาการตรวจสภาพอากาศฝนหลวง
กองแผนงาน	

รวบรวม/เรียบเรียง/วิเคราะห์สรุปประมวลผลข้อมูล/ออกแบบ/จัดรูปเล่ม

๑. นางสาวอุมพร	มณีเรืองเดช	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
๒. นางสาวอุมพร	หิตโกเมธ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
๓. นางสาวสดับพร	พรรณบัวตูม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔. นายณัฐนนท์	รัตนพันธุ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๕. นายฮาฟิซ	นารีเปน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

Department of Royal Rainmaking and Agricultural Aviation

๒๓๔๕ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๑๐๙-๕๑๐๐-๑๘ โทรสาร ๐-๒๑๐๙-๕๑๔๔-๕

